

Τι πήγε στραβά και τι κάνουμε

Του

Γεωργίου Κ. Μπήτρου

Ομότιμου Καθηγητή Πολιτικής Οικονομίας

Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αθήνα

Οκτώβριος 2014

3. Επανεκκίνηση της οικονομίας

- Για την επανεκκίνηση της οικονομίας πρέπει να εξουδετερώσουμε τα αίτια που τροφοδοτούν τον κύκλο της ύφεσης. Τι μπορούμε να κάνουμε;
- Η κατάσταση, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί, υπερβαίνει τις ικανότητες των οικονομολόγων γιατί οι γνώσεις μας προϋποθέτουν ότι υπάρχει σταθερό πολιτικό σύστημα, σταθερό και προβλέψιμο φορολογικό σύστημα, σταθερό εργασιακό περιβάλλον, κλπ. Αλλά στη χώρα μας έχει γίνει αποθεσμοποίηση, δηλαδή δεν υπάρχουν θεσμικές σταθερές. Οπότε οι οικονομολόγοι είμαστε ουσιαστικά αχρείαστοι.
- Εντούτοις, έστω ότι γίνεται ένα θαύμα και όλοι οι θεσμοί λειτουργούν όπως στις δημοκρατίες της Δύσης.

- Υπ' αυτήν την υπόθεση ισχύει ότι η επανεκκίνηση της οικονομίας μπορεί να γίνει μόνο μέσω του ιδιωτικού τομέα και μόνο αν λύσουμε το εξής σύνθετο πρόβλημα.
- Τα χρέη του ιδιωτικού τομέα μόνο προς το τραπεζικό σύστημα μπορούν χονδρικά να αναλυθούν όπως στον πιο κάτω πίνακα:

Χρέη ιδιωτικού τομέα προς τράπεζες (Δις Ευρώ)		
	Επιχειρήσεις	Νοικοκυριά
Ονομαστική αξία	130	100
Ενυπόθηκη αξία (υπόθεση)	100	70
Τρέχουσα αξία	50	40

- Συνεπώς, για να υπάρχει ελπίδα επανεκκίνησης του ιδιωτικού τομέα πρέπει να κουρευτούν τα δάνεια των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών προς τις τράπεζες κατά 80 Δις. Ευρώ.
- Πέρυσι πρότεινα να μην ανακεφαλαιοποιηθούν οι τράπεζες και με τα χρήματα από το PSI να στηθεί μια νέα αμιγώς κρατική τράπεζα η οποία να αγοράσει από τις τράπεζες όλα τα επισφαλή ενυπόθηκα δάνεια στις **ονομαστικές τους αξίες** (Βλέπε άρθρο μου στην Καθημερινή 9/12/12).
- Αυτό σήμαινε ότι η νέα τράπεζα θα προσφερόταν να αγοράσει σταδιακά από τις τράπεζες παλαιά δάνεια μέχρι 170 Δις Ευρώ τα οποία στην πραγματικότητα αξίζουν 90.
- Η ουσία της πρότασης μου ήταν ότι τα 80 Δις ευρώ που δεν θα εξοφληθούν ποτέ, να χρησιμοποιηθούν από την νέα κρατική τράπεζα ως μοχλός επανεκκίνησης της οικονομίας.

Δηλαδή πώς; Πρότεινα τον ακόλουθο κανόνα.

- **Συντηρητικός κανόνας**

« Όποια επιχείρηση η νοικοκυριό δηλώνει στην εφορία αυξημένο εισόδημα κατά $\alpha\%$, της παραγράφονται $\beta\%$ από τα δάνεια που έχει στην νέα τράπεζα μέχρι του ποσού της πραγματικής αξίας των ενυπόθηκων εγγυήσεών τους.»

- **Δυναμικός κανόνας**

Όποια επιχείρηση η νοικοκυριό δηλώνει στην εφορία αυξημένο εισόδημα κατά $\alpha\%$, της παραγράφονται $\beta\%$ από τα δάνεια που έχει στην νέα τράπεζα μέχρι του ποσού της πραγματικής αξίας των ενυπόθηκων εγγυήσεών τους. Για όποιο ποσοστό της αύξησης του δηλούμενου εισοδήματος προέρχεται από εξαγωγές, το ποσοστό της παραγραφής γίνεται $(\beta+\gamma)\%$.

- Με την πρότασή αυτή νοικοκυριά και επιχειρήσεις κερδίζουν αν ενεργοποιηθούν και αυξήσουν τα εισοδήματα που δηλώνουν στην εφορία. Έτσι, ευελπιστούσα ότι η επανεκκίνηση της οικονομίας θα ήταν ταχύτατη.
- Αν μάλιστα με τη βοήθεια των τεχνικών από το εξωτερικό γινόταν το θαύμα και οι θεσμοί έμπαιναν στη θέση τους, τότε θα μπορούσαμε να ελπίζουμε ότι η εξάρτηση μας από τις «μεγάλες δυνάμεις» δεν θα διαρκέσει πάρα πάνω από μερικές γενεές.
- Η διοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος συχνά υπαινίσσεται ότι υπάρχει «δύναμη πυρός» για την επανεκκίνηση της οικονομίας. Αν υπάρχει, καλό είναι να σταματήσουν οι υπαινιγμοί και να ακούσουμε ποια είναι αυτή η λύση, γιατί η Τράπεζα τη Ελλάδος δεν έχει την έξωθεν καλή μαρτυρία.

- Με την πρότασή αυτή νοικοκυριά και επιχειρήσεις κερδίζουν αν ενεργοποιηθούν και αυξήσουν τα εισοδήματα που δηλώνουν στην εφορία. Έτσι, ευελπιστούσα ότι η επανεκκίνηση της οικονομίας θα ήταν ταχύτατη.
- Αν μάλιστα με τη βοήθεια των τεχνικών από το εξωτερικό γινόταν το θαύμα και οι θεσμοί έμπαιναν στη θέση τους, τότε θα μπορούσαμε να ελπίζουμε ότι η εξάρτηση μας από τις «μεγάλες δυνάμεις» δεν θα διαρκέσει πάρα πάνω από μερικές γενεές.
- Η διοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος συχνά υπαινίσσεται ότι υπάρχει «δύναμη πυρός» για την επανεκκίνηση της οικονομίας. Αν υπάρχει, καλό είναι να σταματήσουν οι υπαινιγμοί και να ακούσουμε ποια είναι αυτή η λύση, γιατί η Τράπεζα τη Ελλάδος δεν έχει την έξωθεν καλή μαρτυρία.